

КХ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМБАЙНЕР

ОРГАН КІЇВОВОГОНРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКСМУ

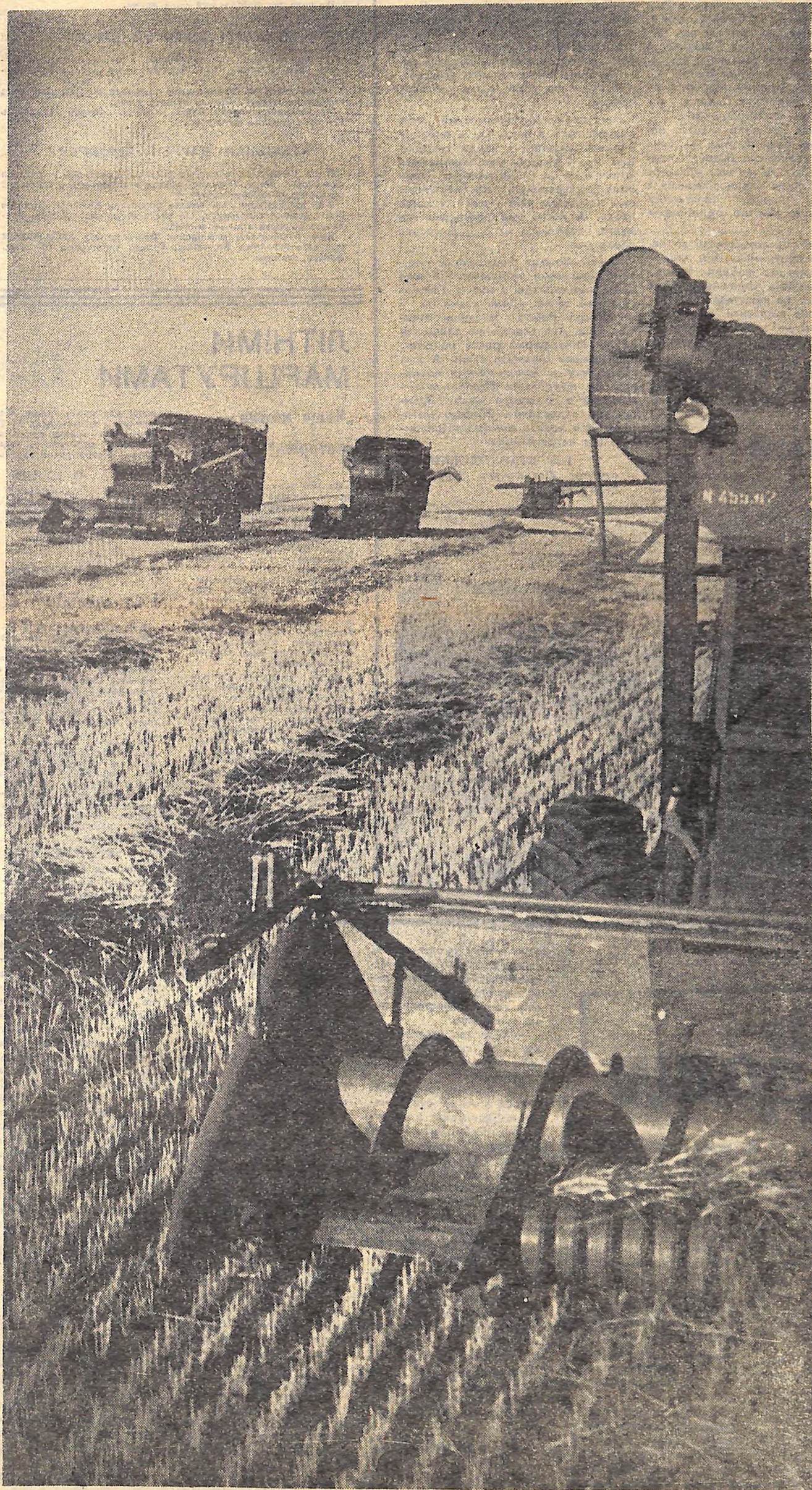
Рік видання X ● № 87 (1099) ● ВІВТОРОК, 22 ЛИПНЯ 1969 Р. ● Ціна 2 коп.

На тисячі гектарів розкинулись безмежні поля навколо села Сонцево, що в Устинівському районі. Пахнуть стиглим колосом оті шедри поля, і молоді комбайнери Віктор Іванченко та Володимир Нагірний почувують себе серед колоскового шумовиння справжніми господарями. Хлопці вже встигли скосяти не одну сотню гектарів дорідного хліба, намолочене ними зерно виновине сьогодні золоті закроми...

На 2-3-й сторінках читайте нарис Валерія Юр'єва про заповзятих хліборарів.

Фото Василя КОВБАКА.

КОЛИ В САДАХ наливаються яблука, багрянють вишні, коли степове безмежжя будять комбайни, а білостіні села пахнуть молодим хлібом, ми кажемо: прийшло літо. Прийшло красне літечко, розкрило обійми гарячого сонця, залюбувалося... Ой, де, з-за голубого горизонту, виривають степові каравели, плывуть пшеницями дорідними, видзвонюють пружкими зернами. І коли вслухася у той польовий мотив, відчущеш не тільки барви навколишньої краси — потонеш у дивосвіті людських долонь. Пахнуть вони чебрецем і синіми-синіми волошками, промінять добротою, ніж-

ЛІТО

ністю, роботою. Не одірвати од них очей, не намілуватися. Руки пахнуть роботою. Золотим дощем.

Літом.
І де знайдеш дівчат, крашкі од степовичок наших! Смаган на вітрах, мушкетери в росах, їх очі чилан-випивали небесну голубиць, їх коси бліталися в суцвітті вечорі, Вертають з поля, заведуть пісню, то чути її не за одні голи, не за одним переліском озивається дзвінкоголоса луна.

А хлопці! Справжнє диво створила природа, виновиниши — став високий спритністю і силою... Газне котрий на дівчину-горлицю, мов вогнем опече. І відкриваються порота тесові, ашутються столі дубові... Значить, бути комсомольським весіллям, гриміти закабулкам, резингати хорородам.

І весь оцей вінок, що містить красу веселки, грає барвисто на долі нашої юності — в обіймах красногo літа. Беріть його, несіть його, стелить воно перед вами рушники гаптовані, дороги несходжені.

Одні вирушають у Карпати. Іншим до вподоби береги Сімохи.

Треті гостюють у поморів Світловодська.

Аби до краплі випити жарке сонце, сил набратися, аби знову щедрої осені, в снігову заметіль, через проліскові галяви прийти в нове літо.

Ото и дзвенять вітрила. Гудуть комбайни.

Наливаються яблука в садах.

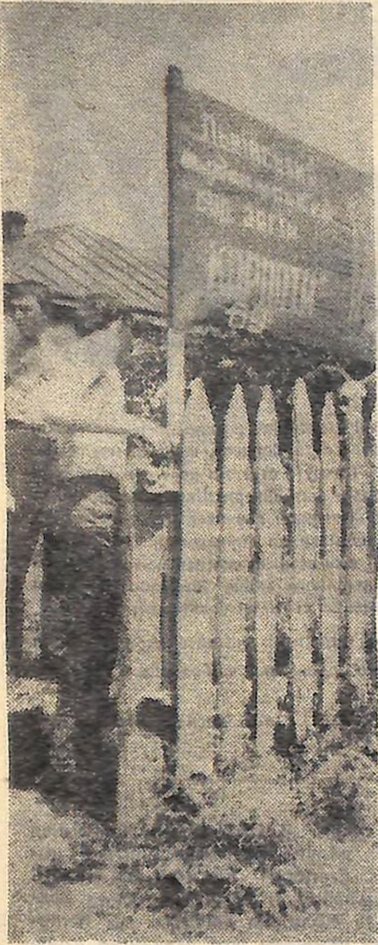
А хіба забуде наша весела дітвора сурму піонерського табору, походи, ігри, шчіні багаття під зоряним небом? Не раз згадають школярі й колгоспні токи, блітні сережки черешень. На згадку про себе в колгоспах і радгоспах заанішають студенти нові будівлі, споруджені своїми руками, засівають золотий липень дзвінкою пісню, щирим словом.

Мов зеленаві ядра, на баштанах вилежуються кавуни. Ще неділя-друга і почується: трісь-трісь... А на схилах вибалків, зелених долин он як розчервонілися помідори! Мов дівчата заручені.

Літо
Красне літечко.
Терпкий запах дощу і сонця.

ТРЕТІЙ СЕМЕСТР

Милі мої синьоблузники

Питаєте, яку пору року найбільше люблять студенти? Звичайно, літо. Бо позаду екзамени і заліки, семінари і колоквиуми. Але студенти — народ не навчений сидіти без діла. Ось він і придумав собі на цей період третій семестр. Трудовий. Його одинадцять річницю нині відзначаємо.

Наш загін «Карпати-69» бере в ньому участь вперше. Та це не з нашої вини. Просто, щоб потрапити в будівельний загін, треба бути щонайменше другокурсником. Це по-перше. А по-друге, — астигаючим, дисциплінованим, активістом. Тому, коли в університеті стало відомо, що проводиться набір до нового загону — конкурс був більший, ніж у вступників.

Я зараз дивлюся на наших і думаю: що б ми робили, якби Зіна Білаус і Марина Заставна не ввійшли до складу загону? Ми спочатку дивилися на них з недовірою. Бо взагалі не хотіли брати «слабку половину». А тепер нам навіть соромно за це. Зіна і Марина зараз у нас просто-таки незамінні. Хоч вони

і не ходять на будівництво. Та в них не менш відповідальна робота — кухарство.

Ми щиро дивуємось і заздримо дівочій фантазії та винахідливості. Щораз у них нове, оригінальне. То «макарони по-флотськи», то макарони з молоком чи сиром. А це ось придумали «макарони по-петрівськи» і «суп-фантазію». І в меню дівчат з'являються нові страви. Дуже нам всім подобається «суп-фантазія» — фірмене блюдо Марини і Зіни «борщ по-харківськи».

Ще можна було б багато говорити про нашу незамінну двійцю. І те, що Марина, крім усього, — перша ракетка університету, а Зіна — декламатор. Та боюся: зазнаються. Скажу ще, що ми всі трішечки закохані в Зіну і Марину. І лікар наш Богдан Мазепа, і бригадир Ігор Пиріг, майстер Віктор Ніколаєв і Орест Кунтий, Мар'ян Герцунь і Ігор Дудзяний. Словом, всі тридцять три «синьоблузники».

Це так нас прозвало місцеве населення. Бо наша форма — синя сорочка з емблемою Львова і чорні брюки. Скільки ми вже чуємо за цю форму! Коли тільки з'явилися в Петровому, першим запитанням стрічних було: «Ви що, однієї мами діти?»

Та ми не ображаємось ні за це, ні за «синьоблузників». Бо, здається, петрівчани нас люблять. Кожного дня частують черешнями. Ніде ще ми таких не куштували.

— Чим же віддячити гостинним петрівчанам? — задумались ми. І вирішили: організуємо телефотора-

діоательє. І назвемо його «Спасибі». Сказано — зроблено. Несуть тепер до нас зіпсовані праски і радіоприймачі, радіоли і фотоапарати. Для ремонту телевізорів викликають майстра додому. Цією справою у нас займаються два Петри — Андрійчук і Кособуцький.

А для петрівської молоді он працює наш клуб «Абітурієнт-69». Всі, хто бажає вступити до Львівського університету чи до іншого вузу, одержують докладну інформацію про факультети, правила прийому. А це ось прийшов випускник петрівської школи Віктор Новиков і просив допомогти йому розв'язати декілька задач з математики. Консультантів було у нього більш ніж достатньо.

Ми раді таким візитам. Особливо, коли до нас приходять місцеві артисти. Ми з ними готуємо концерт, щоб потім виступити перед колгоспниками.

Наступас вечір. Натомлений люд повертається з поля. Он з вибалку виринає шеренга і наших гвардійців. Зіна і Марина вже накривають столи в «кафе» «Під левом». Зараз вони частуватимуть нас незвичайним компотом «Не пий більше двох». А потім над Інгульцем ще довго чутиметься наша львівська «Коломия».

Тільки Володя Годованець сидітиме, писатиме щоденник. Я вже знаю, що сьогодні в ньому з'явиться такий запис: «День такий, як і попередні. Роботи трішечки заважав дощ. Але хлопці не залишили об'єкт. Птахоферма росте на очах. Вже почали вигинити стіни. А для кормоцеху закінчили копати котлован під фундамент. Приїздило начальство з обласного штабу. Залишилося задоволене. Збираю матеріали для нового номера «Полонини». Іду на репетицію»

Іван ВТАРКОВСЬКИЙ,
студент Львівського державного університету.

● ТЕРЕЗИ ЛІННЯ

СЕРЕЖКИ ВАГОЮ 106 ЦЕНТИМЕРІВ

В радгосп «Зоря» Кіровоградського району ліній прийшов у бурштинових серезжках черешні. А вона вродила в цьому році щедро.

Садово-виноградна бригада Д. С. Решетникової при плані 42 центнери соковитої згоди зібрала 106 центнерів. Ось же, радгоспівські садівники перекрили норму більше, ніж удвічі. Не підледа і полуниця. Незважаючи на несприятливу погоду, її зібрано 27,5 центнера при плані 21,5 центнера.

ЛЯЦІ-РЕКОРДСМЕНИ

Вони потрапили в сіті риболовецької ланки Михайла Баранка із світловодського рибколгоспу імені Петровського. Справді, при денній нормі вилучено 113 кілограмів рибаки витягли з Дніпра 980 кілограмів лящів. Це поки що найбільший улов ліній.

НА СТАРТІ ДРУГОГО ПІВРІЧЧЯ

На терези ліній ставить бідони з молоком доярка колгоспу імені Катерини Новомиргородського району П. Мироненко.

За минулі шість місяців вона одержала по 1960 кілограмів молока на корову. Що ж, важко в цю.

На сьогодні добовий надій молодот доярки становить 12—12,5 кілограма на корову.

«ТЮЛЬПАН» ДАРУЄ ГЛАДІОЛУСИ

Є під Кіровоградом чарівне містечко квітів. Це — радгосп «Тюльпан». Його мешканці щодня з'являються в квіткових магазинах обласного центру.

В ці дні квіткарі «Тюльпана» випестили для кіровоградців білі і червоні гладіолуси. 115 тисяч штук цих красень привезуть до міста в цьому місяці.

Крім гладіолусів, працівники радгоспу під керівництвом молодого агронома Валентина Гулиги вирощують тюльпани, флокси, троянди.

ЛІТНІМИ МАРШРУТАМИ

„Якщо можна — повторіть“

журі для цього тліцю. Начальник Будівництва Г. Т. Пандасенко гаряче дякує за концерт, особливо за сюрпріз — в'єтнамський танець.

О. КУЛІШ,

голова багківської ради дитячого сектору Палацу піонерів м. Світловодська.

І за враженнями, і за досвідом

Власне, поїздка, якою нас нагородили, мала на меті ознайомлення з навчальним і виховним процесом Сімферопольського культурно-освітнього училища. Але бути в обласному центрі Кримської області і не побувати в Севастополі... От ми й організували екскурсію в місто-герой.

Побували на овіяному славою Малаховому кургані, на місці поранення адмірала Корнілова, пройшли алеєю «Дружба народів».

Найспільніше враження справило на нас відвідання діорами «Штурм Сауно-гор» і панорами «Оборона Севастополя».

Є. ПІМЕНОВА,
учениця Олександрійського культурно-освітнього училища.

На цей день була запланована поїздка до Капеля на будівництво Капівської ГЕС. Точно в намічений час усі зібрались на пристані. Декілька хвилин забірає поїздка на теплохід «Герой Суворов» — і ми у відкритому морі.

Нам пощастило. Бо потрапили якраз на мітинг, присвячений солідарності з братнім в'єтнамським народом. Справа в тому, що на Капівській ГЕС стажувалася група в'єтнамців, і в цей день вони мали відбутися на батьківщину.

Після урочистої частини слово надається панним артистам. А їм було що показати. Кожен номер концерту приймається дуже тепло. А особливо в'єтнамський танець у постановці Олени Костянтинівни Раїзової. В ньому яскраво витриманий в'єтнамський колорит, особливості ритму.

Знайомі музика і попла дівчаток в національних в'єтнамських костюмах викликають щасливі посмішки іноземних друзів. Вони схлопочують, клацають фотоапаратами: «Чудово!», «Якщо можна — повторіть!».

Я радію за Олену Костянтинівну: навряд чи зустрінеш більш авторитетне

Один День дощу

НІЧ, як море. Якесь там година, котру заснув Віктор, сплила та й розтала в темряві, а попередю он ще стільки треба лежати під ковдрою, треба терпляче ждати. А ось новане — добре виспатися. Бо то неабияке діло буде завтра! Але ж сон полишив кімнату, пішов собі казна-куди. Здається, відтяді, як ліг Віктор, минула ціла вічність, а насправді — лише якесь там година...

— І чого б ото я крутілася, — бурчить дружина. — Хоч би серед ночі цигарку не смалив...

Мовчить. Що ти їй скажеш оцій жінці, яка сама цієї ночі раз по раз прокидається, бурчить не за-

РАРИС

ради того, щоб розсердити чоловіка, а так, для годиться.

І раптом Віктор весь напружився, зазмер... Затаївши подих, прислухався. Так і є. Барабанило по шибках. Спершу ніби якось обережно, а потім усе частіше й частіше видзвонювали краплі дощу об темне скло.

Немов і не був у ліжку. Накинув на плечі одежку, пройшов у сні. Довго не міг намацати клямку, а коли ступив на поріг двір'я — аж рота розкрив. Ти ба, небо густо асіяне зорями, а на землі падає дощ. Важкі

краплі, як оця ніч. Віктор відходить у глибину подвір'я, все ще дивиться в небо. Ага, он та хмарина. Низько, мов лежить на вітті дерев. Ну, то не так страшно, з неї не буде багато мокви! Хіба що куряву приб'є, та й на тому годі.

...Прокинувся, чи досі спить? Кімнату залило голубувате світло. Гарячою долонею протер' очі, не одривав зору од вікна. Там, за білими стінами, гуготіло, блискало, шумів вітер.

З-понад степу, де ледве бовваніло шмаття розірваних хмар, небо обпірювалося сірим жугом. Різко дмухнув вітер, кімнатна голубина спалах-

нула, різкий гуркіт когився над селом. А хмари накопичувались, пливли далі, над степ, червонуватий схід сонця прикрили своєю манішкою.

— Оце так вгоріли, — сердито і сухо авчавив з себе Віктор. — Заходить не на жарт!

Він мружить очі, вдивляється в живу суєту неба, продовгуватє з округлиною підборіддя починає сіпатися, а пальці механічно тягнуться до коробки з цигарками.

Ти ба! Хмари кучугуряться стрімкими зметами, хмари стикаються одна з одною, і небо кучерявиться могутніми деревами, сірими галявами, дивовижними звірами. Потім, ніби все згладжується, вимальовується в суцільний загал темних хвиль.

ТАКУ! А ти ще вдома? Обернувся.

Нічого не одповів. Тільки поглядид теплою долонею стрижену голівку семилітнього сина, всміхнувся.

— Чого ти такий, татку?

— Який?

— Сердитий.

— Та я не сердитий... Бач, дощик поріщить, а сьогодні треба косити хліб

— Ну й хай. Зернята будуть чистішими.

Зітхнув:

— Розумник ти в мене.

Прокинулася й Любця, менша Вікторова донька. Пурхнула за двері, за нею братик.

Іди, іди, дощику. Заарим тобі борщику... Стрибають по калюжах, пурхають ластівченятами. А йому, Віктору, згадується своє дитинство... Дось на заході ще гуготить війна, степи вкриті спотвореними танками, машинами, гарматами... І він, разом з матою, збирають у полі мерзлу картоплю, аби напекти якихось ліпників. Здається, не було тоді нічого смачнішого, ніж шматок печеного буряка. Та ще якщо потерти, зазмажити, пересипати пареними вишнями та калиною... Справжні ласощі!

...Заарим тобі борщику. У новому горщику, — виспівують малюки, вистрибують по калюжах, аж бризки злітають вгору...

Так от вони, діти... Зара-

ди них колос визріває на ниві, заради їх добра — сіємо, сіємо, сіємо... І земля щедро родить, і руки не мають утоми, і серцю боляче ниньки: косити треба, а небо, мов прорвалося — цідить та й цідить своїми безкінечними цівками. Добре, що хоч горрох встигли зібрати. Голова колгоспу Сергій Григорович його, Віктора Іванченка, і Володимира Нагірного прилюдно героями назвав. А який він герой? Ну, Володимир може й герой, а він — просто Вітька — та й годі. Не лінкувався, робив як совість підказувала. Ось тоб'є і все героїстому.

НА ТРАКТОРНОМУ стані Віктора стрів бригадир Іван Іванович:

— Ну, бачу носова повісив! Не журись...

— А що, може, радігі оцій мокві?

— Та мене й самого за серце ссе... А що вдієш? Підійшов Володимир Нагірний. Теж розкис, як земля після зливи. Мовчки потис руку. Переглянувся з-під лоба. Мовляя, а ми думали...

Так, думали. Друзі-нерозлийвода оці

ВУЗАМ І ТЕХНІКУМАМ — ГІДНЕ ПОПОВНЕННЯ

На зміну 307 тисячам молодих фахівців, які щойно одержали дипломи про вищу й середню спеціальну освіту, в аудиторії вузів і технікумів республіки прийде нове поповнення. У зв'язку з цим кореспондент РАТАУ звернувся до міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР Ю. М. Даденкова з проханням відповісти на ряд запитань.

— Розкажіть, будь ласка, про нинішній прийом до вищих і середніх спеціальних навчальних закладів України.

— У цьому році, — сказав тов. Даденков, — 138 вузів республіки приймуть на перші курси 152 тисячі чоловік, в тому числі на стаціонар — 76 тисяч. До 755 технікумів та училищ прийде 237 тисяч юна-

ків і дівчат, з них на денні відділення — майже 145 тисяч. Це більше, ніж у минулому році. Всього в наших вузах і технікумах протягом 1969—1970 навчального року оволодіватиме знаннями і мільйон 600 тисяч чоловік.

— Чи є якісь зміни в цього-річних правилах прийому?

— Вони залишилися в основному такими, як і були. Адже в минулі роки чимало зроблено для того, щоб знайти найбільш вдалі шляхи комплектування вузів і технікумів. Головним і вирішальним критерієм при зарахуванні до навчального закладу є знання в області середньої загальноосвітньої школи. Разом з тим при зарахуванні до вузів і технікумів нагороджені золотою медаллю чи похвальною грамотою ко-

ристуються перевагами, встановленими у правилах прийому до відповідних навчальних закладів.

— Просимо розповісти, що вже зроблено і робиться по підготовці до прийому нового поповнення?

— Вища й середня спеціальна школа республіки нагромадили у цій справі великий досвід. На допомогу вступникам видано різноманітні довідники й проспекти, що в популярній формі розповідають про спеціальності даного навчального закладу і характер майбутньої роботи його вихованців; проводяться олімпіади і дні відкритих дверей, бесіди професорів та викладачів з учнями випускних класів. Крайній орієнтації вступників сприяють

виступи по радіо, телебаченню, в пресі працівників вузів і технікумів тощо. Майже при всіх вищих навчальних закладах України діють підготовчі курси. Крім того, в багатьох вузах працюють короткотермінові курси по підготовці до екзаменів робітників, колгоспників і учнівської молоді з віддалених районів республіки.

— Науково-технічний прогрес вимагає дальшого розширення кола спеціальностей, з яких провадиться підготовка кадрів. Що в цьому напрямку робиться в республіці?

— Вища школа України готує спеціалістів 325 профілів. Але життя не стоїть на місці. Вже цього року оголошено прийом на відділення і факультети, які готуватимуть фахівців з таких нових галузей знань, як прикладна математика, документознавство та організація управління праці й діловодства в державних установах, автоматизовані системи управління, конструювання електронно-обчислювальних машин тощо. Розширюються існуючі та відкриваються нові навчальні закла-

ди. З 1 вересня цього року студенти й учні прийдуть до новостворених факультету кібернетики Київського державного університету і 8 технікумів та училищ; Чернігівського юридичного, Запорізького кооперативного, Могилів-Подільського монтажного, Херсонського і Сумського радянської торгівлі, Ждановського будівельного, Барського на Вінниччині автомобільно-шляхового, Кіровоградського гірничо-транспортного Луганської області.

— Щороку до нас приїждять вчитися посланці з усіх кутків світу. Розкажіть, будь ласка, про навчання іноземців у вузах і технікумах України.

— Авторитет вищої і середньої спеціальної школи республіки сягає далеко за її межі. У вузах і технікумах УРСР навчається 4500 студентів, аспірантів і стажистів з 101 країни. Майже тисяча чоловік повертається цього року на свою батьківщину з радянським дипломом і на зміну прибудуть 2 тисячі юнаків та дівчат з країн Азії, Африки, Європи.

Микола ПИРОЖЕНКО.

Галузка вишні цвіт колише.
Краса така, хоч намалюй.
За цвіт оцей, за мирну тишу
Я день сьогоднішній люблю.

А, може, в тім його краса вся,
Що ген, де неба синь линия,
Нам реактивний розлісався
За спокій завтрашнього дня.

Георгій ШЕВЧЕНКО.

Ізвідти, де вигалось поле,
Де в лузі дзвенить сніжатя,
Тополі, тополі, тополі
У місто біжать.

Плакати зеленого листя
Лопочуть на вітрі доби:
У місто, у місто, у місто
Несімо нашій голубій.

Повітри п'янке, наче сіно,
І телу прозорість весни
Несімо, несімо, несімо
В чисті закопчені сні.

...Ізвідти, де вигалось поле,
Де в лузі дзвенить сніжатя,
Тополі, тополі, тополі
У місто біжать.

хлопці. Разом до школи бігали, разом (тихенько від сторожів) кавуни котили з баштану, однією вулицею до дівчат ходили, навіть майже в один день одружилися. А ось уже кілька років працюють на одному тракторі. Орють, сіють, мов шнурочки розкотують, — ніяких тоб'міток не треба. І не хвалиться голова хлопця-ми. А перед жнивими дійшли до бригадира тракторної бригади Богданова.

— Іване Івановичу, дай-те нам комбайни.
Той аж оторопів спершу:
— Отакої! А трактор?
— Дайте комбайни... Орав поле — хто? Ми. Сіяв — хто? Теж ми. А збиратимуть хлібце інші? Це нечесно, Іване Івановичу, — вже перейшли на жарт механізатори.

Довелось погодитися. Не один день просиділи хлопці біля «СК-4», все обдивлялися, виявляли неполадки, ладнали. А коли все було готове, коли задзвеніла нива колосом, припрошуючи хлопців на добрий ужинок, — ось тобі й масш...

Сиди, грай у шахи. Знову партію виграв Володимир.

Але що вони виграють обидва, втрачаючи день? Обвітрені, засмагли стоять хлопці на порозі червоного кутка. Мов брати. В обох очі карі, обличчя вилицюваті. Стоять і ждуть. А небо, як справжня розбурхана повінь, гуготить, блискає, хмари на-копичуються, плывуть та й плывуть над нивою... І у Володимирових очах те небо проростає колоссям.

МИ БАЧИЛИ Володимира Нагірного та Віктора Іванченка й іншими. Іх натхненню не було кінця, коли випогодилося, коли вони вивели свої комбайни в поле.

Поруч, один за одним, плывуть їх кораблі серед ваговитого колосся, серед сонячних крапель.

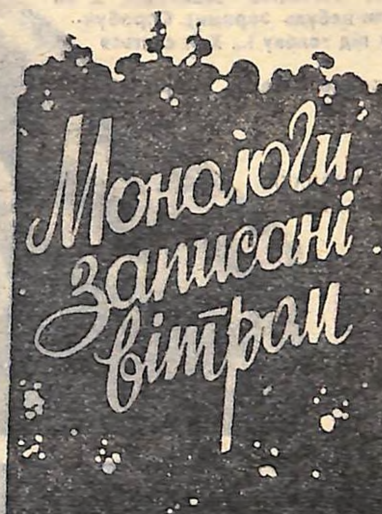
Перші сотні центнерів хліба лягають на токи.

Перші...

А хто з них буде першим? Віктор чи Володимир?

Побачимо.

Валерій ЮР'ЄВ.
с. Сонцєве
Устнівського району.

каю лише четвертий рік. Проте давно почуваю себе хазяїном. Я дуже гарний і добрий. Іноді дозволяю людям дивитися на себе зовсім близько.

Ви чули коли-небудь, як ми сурми-мо? Дехто каже, що ці звуки ніяк тривожні. Якаж навіяки. Вони у нас радісні і щирі. Ними ми оповіщаємо весь ліс, що настала пора кохання. А любов — це найбільше диво, яке подарувала нам природа. Люди, здається, теж знають, що таке кохання...

ЛІЩИНА. Хіба то ліс, у якому не росте ліщина? Я — найперша його красуня, бо раніше за всіх на мені з'являються зелені-жовті сережки. А що ви про мене знаєте? Чи відомо вам, що крім лісових горіхів, які з задоволенням смакують і дорослі, і діти, я ще дуже корисна рослина.

По-перше, моє опале листя має нейтральну реакцію і тому добре удобрює ґрунт.

По-друге, пузлувате коріння чудово розпушує землю.

І потім — я невивагляна... Клепаний півр — той палто вже тендітний...

ДИКЕ ПОРОСЯ. Хто мене вперше побачить, може подумати, що я — зебриня. Адже на мою шию теж в смуги. Щоправда, побачити мене не просто. Я дуже китре, точніше, розумне. Можу так замаскуватися в лісі, що ви, настигнувши на мій хвостик, не помітите мене.

А не знаєте, яким в володію сигналом? Пшшу. О, мій писк особливий. На нього завжди прибіжить мій мати. І лише тоді буде моему криданню.

Найзаповітніша моя мрія — стати вервом...

КОСУЛЯ. Я — давня жителька цього

КОЛИ РАЙКОВИЙ ЛЕГІТ ПРИЛІТАЄ ДО МОГО ГАНКУ ІЗ ЗЕЛЕНОЇ ГУЩАВИНИ, ВІН ПЕРЕДАЄ МЕНІ ШЕПІТЛИВІ ВЕЛЕТНІВ-ДУБІВ, ЛЕДЬ ЧУТЛИВІ ШЕЛІСТ ТРАВ, ГОЛОСИ ЗВІРІВ, І Я ВСЕ ЧУДОВО РОЗУМЮ. БО Я ЗНАЮ МОВУ ЛІСУ, МОВУ ЙОГО ПОСЕЛЕНЦІВ. ОСЬ, ЯК ЦЕ ЗВУЧИТЬ У ПЕРЕКЛАДІ.

КРИСАТИЙ ДУБ. Із свого сорока-трьохметрового росту я надвляю далекі і близькі моїх сусідів: гостролистого клена, ліщиного граба, духмяну липу. І все ж усіх їх сягнути зором я не в силі, бо ліс наш займає 4700 гектарів. Це — моя батьківщина. Тут я народився, виростав і мужнів, розпускаючи буйнолисту густу крону. Нам'ята моя зберігає чимало подій, які вже стали історією.

Колінь біля мене хвачко гарцювали скакуні, гуркотіли тачанки. Тоді і вперше побачив славетних кінарміців Будьонного з червоними зорями на шоломах.

У Велику Вітчизняну війну біля мене любив спочивати партизанський загон Імени К. Є. Ворошилова. Іхній командир С. І. Довженко і зараз щороку приїждить до мене в гості.

Спогади. Іх у мене, як листя на кристаловому гіллі. Адже мені вже вісті роки...

ПІЛЯМИСТИЙ ОЛЕНЬ. Я тут меш-

каю. Все мені тут подобається, особливо люди. Так, саме вони, і ось чому. У мене тоненькі і ніжні ніжки. Вимку, коли Мороз сковує на галлянах і на стежках калюжі, я перідою в них провалююся і рванюсь об гострий лід. Мені тоді дуже боляче. В такий час на допомогу приходять люди, які перешагують мої ранки і змащують їх чимось таким зеленим, від чого порізи швидко загоюються.

Ще мої двоногі друзі над дорогою готують для мене корм, щоб я не шукала його в дальніх лісових чагарниках. За це їм велике спасибі.

ЛІЩА. Ліщина ніколи не відзначалася скромністю. Дехто може подумати, що я менш корисна, ніж вона. А я коли цвіту, так мною духає весь ліс. Гілки моєю цвіту складають трудолюбиві бажони, несучи на своїх прозорих крильцях золотавий пилок.

Навіть сам місяць називається липцем на честь мого буянця.

А хіба я не лікарська рослина? Та від застуди липовий цвіт — найкращі ліки...

РУДОХВОСТА КУМА. Чи є вовки в нашому лісі? Є. Але дуже мало. Справа в тому, що в тім місці, де живуть дикі кабани, сіроманці не водяться. Такий лісовий закон. Я, звісно, махаю лапкою на ці всі закони. Хоч у мене є свій, особистий. Біля власної норки ніколи не полюю...

Всі мене вважають хитрою. А я просто практичний звір. Ось, наприклад, ви чули казку, де розповідається про те, як мене в пору загнали собаки. Я сиджу і питаю в лапок, очей, вух, що вони робили, коли я тікала. Всі відповіли, що допомагали мені врятуватися. Один лише хвіст сказав, що заважав мені. Це все байки. Люди майстри їх видумувати. А насправді, коли я тікаю від мисливців, хвіст мені он як допомагає: поверну його — і збоку здається, ніби я біжу праворуч, а насправді я беру вліво. Це все, як пишуть у книжках, ілюзія мого хвоста...

ЗАЄЦЬ. Живу чудово. Подивити на мене в кому, і мисляців вистачає, і лисич, і вовків. Але на них у мене є квіти очі й великі пуха, а від них — прудкі ноги. А ось хімікати... Так, а хімією я не в ладах. Пролетить літак над лісом, силне отруту від комах, я нею і в пригосаюся.

Ми дуже вуляі. І зараз нас у лісі лишилось не так уже й багато...

СОЛОВЕЙ. Я часто тут виступаю на зеленій естраді. Правда, критики в мене не дуже компетентні. Моя дружина конорейка радить, щоб я навістував, переспівуючи шпаків, горобців. Тобто, щоб став епігоном.

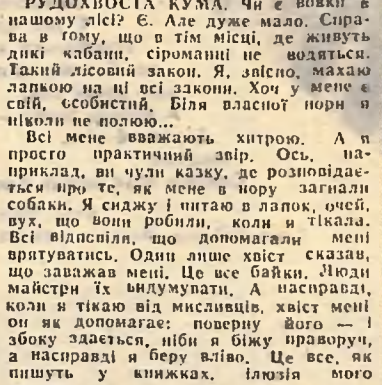
Сорока вгадала про мене тріскотить дорічка казна-шо. Одна сова мене викликає з менторським онглядом, хоч ніколи не чула мого співу. Коли я вранці репертую, вона спить. Коли пізнім вечором виступаю, сова спить на полюванні. Проте не все не біда. Найрозумніші мої цінители — люди. Вони по-справжньому люблять мої концерти.

КОНВАЛІЯ. Безумовно, найперший у лісі з'являється пролісок. Хоч я не розумію, навіщо йому так рано цвісти. Світ не остигне злізти із землі, а він уже світить свої голубі ліхтарики. Це — красиво. Але певляти завчасно.

Ось я цвіту в травні, коли сонце заглядає в кожну мою білу нашенку, наповнюючи її своїм теплим літнім промінням. В такий час біле море розливається поміж деревами. Люди ним наповнюють кошки і везуть у Кіровоград. Звичайно, не дуже добре: принести весняну радість міським жителям. Але ж не за тридцять копійок. Мене повинні дарувати, а не продавати.

А ще, можливо, хто не знає, що з мене роблять знамениті краплі для тил, хто хворіє серцем...

...Щі монологи я наслуховую уже тридцять років.

О. КОВАЛЕНКО,
лісничий Червоно-Нерубайвського лісництва.
Олександрівський район.

ВЕСЕЛКА,

...А викупавшись у прохолодних хвилях річки, кому не захочеться погуляти в гаю, назбирати білосніжних ромашок, фіолетових безсмертників, синіх сокирок! Цілий оберемок квітів на ваших руках, і тоді вітер стає духмяним, пахне медяним настосом.

— Агов, хлопці, — гукасте ви, коли вдома забули оті всі причадалля, на які бобірі кліють. — Ловися, рибко, велика й маленька!

КРАСА,

Смачна юшка на свіжому повітрі! Звичайно, після такого побажання рибалки не пошкодують для вас добрячих линків, коропів і ще якусь там пригірц карасиків! А після юшки — червонобоке яблуко: хрум, хрум... Аж оскома на зубах.

І тільки спортсменів нічого не лякає. Мчать водними просторами скутеристи, яхтсмени, байдарочники. Летять проти хвиль, аж веселки здіймаються од крапель води і сонця.

Що ж, літо є літо. Кожному своє.

І не журіться, що відпустка закінчилася.

У вашому репертуарі є неділя, субота... Ходіть в обійми гарного літа, ходіть до нього не гостем, а добрим другом.

Є ще одне. Тасмичне запитання. А ви вкривалися коли-небудь зорями? Спробуйте. Стелите м'яту під голову і... Хай сняться вам добрі сни.

А вранці знову — сонце, веселка, вітер! Барвисте літо.

Медове. Сонцем грає кожна росинка.

Фото Василя КОВПАКА.

Текст пабирав Михайло МУЖИКОВСЬКИЙ.

СОНЦЕ

● ФУТБОЛ Почалося друге коло

В першому турі другого кола чемпіонату країни з футболу серед команд другої групи класу «А» кировоградська «Зірка» зустрілася в Херсоні з «Локомотивом». Гра закінчилася нульовою нічиєю.

Подаємо результати зустрічей основних складів інших команд підгрупи: СКА (Одеса) — «Тарпів» (Сімферополь) — 1:0; «Металіст» (Харків) — СКА (Київ) — 3:0; «Хімік» (Севастополь) — «Автомобіліст» (Житомир) — 0:1; «Шахтар» (Кадіївка) — «Десна» (Чернівці) — 2:1; СКА (Львів) — «Будівельник» (Полтава) — 3:0; «Динамо» (Хмельницький) — «Металург» (Запоріжжя) — 1:0; «Авангард» (Тернопіль) — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 1:2; «Азовець» (Жданов) — «Буковина» (Чернівці) — 3:0. Матчі між львівськими «Карпатами» і виницьким «Локомотивом», миколаївським «Суднобудівником» і криворізьким «Кривбасом» відбудуться пізніше.

Сьогодні «Зірка» грає у Миколаєві з «Суднобудівником».

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД
СЕРЕДА, 23 липня. Перша програма. 10.00—Новини. (М), 10.15 — Для школярів. «Творчість юних». (Ташкент). 10.45 — «Варшава, я і ти». (Польща). 11.15 — Для школярів. Телеагентство «Піонерія». (Кіровоград). 11.45 — Телевісті. (К). 11.55 — Кіножурнал і художній фільм «Під пологом вогонь». (Кіровоград). 16.55 — Для дітей «Фізкульт-привіт». (К). 17.45 — «Барви України». Тележурнал. 18.45 — Телевісті. (К). 19.05 — «Літо хліборобське». (Одеса). 19.30 — Дні культури ПНР в СРСР. «Старка, більша від життя». XII серія. (М). 20.30 — Інформаційна програма «Час». (М). 21.15 — Концерт державного симфонічного оркестру УРСР. 22.05 — Наші оголошення. (Кіровоград). 22.10 — Кіножурнал та художній фільм «Під пологом вогонь». (Кіровоград). Друга програма. 22.05 — Спектакль Могилівського російського драматичного театру. (К).

● ЧЕТВЕР, 24 липня. Перша програма. 10.00—Новини. (М), 10.15 — Для дітей. «Приходь, казко». (М). 10.45 — Фестиваль фольклору. (М). 11.45 — Для школярів. «Польська виставка — дітям». (М). 12.15 — Для школярів. «Канікули — пора спортивна». (М). 12.45 — Телевісті. (К). 17.00 — Новини. (М). 17.15 — Реклама. (К). 17.40 — Телевісті. (К). 18.00 — «Музичний кругозір». (К). 19.00 — Програма кольорового телебачення. Дні культури ПНР в СРСР. «Дружина для австралійця». Художній фільм. (М). 20.30 — Інформаційна програма «Час». 21.15 — «Екран хлібороба». (Кіровоград). 21.40 — Телефільм. (Кіровоград). 22.30 — Творчий вечір акторів Московського драмтеатру імені Пушкіна. Друга програма. 21.15 — Міжнародний огляд. «Таланти твої, Україно».

● ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ
ВІВТОРОК, 22 липня. 11.00 — Телевісті. 11.10 — Художній фільм «Микола Бауман». (К). 16.15 — «Граніті Прибужжя». Тележурнал. 16.30 — До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. «Ідеї і справи Леніна безсмертні». (К). 17.00 — Телевісті. (К). 17.15 — «Самоцітні». (Львів). 18.00 — Маршрути п'ятирічки. (Одеса). 18.30 — «Нових успіхів тобі, Польще». (М). 19.00 — Відкриття Декади узбекського мистецтва і літератури в РРФСР. (Горький). 22.00 — На VI Міжнародному кінофестивалі. (М). 23.00 — Новини. (М).

Т. в. о. редактора
Ю. МОТОРНИЙ.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ:

м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35, відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Дмитрова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Гаївки, 2.

БК 02629. Индекс 61197. Зам. № 3147. Тираж 47 000.